

Zákulisí vývoje v osmdesátých letech a tzv. sametové revoluce

<http://www.prop.sk/zakulisi.html>

Expertka na americké tajné služby:

Gorbačov se bál vážně hovořit s Bushem o Německu

JU - Ruské Izvestije publikovaly [zajímavý rozhovor s Catherine Durandin](#) o zákulisí vývoje v osmdesátých letech a o tzv. sametových revolucích.

Paní Durandin je profesorkou pařížského Institutu mezinárodních a strategických studií a dlouhodobě se zabývá americkými tajnými službami. Z překladu tohoto rozhovoru vyjímáme jen část, neboť v originále se zabývá i některými dalšími otázkami, které nesouvisejí s vývojem ve východní Evropě, ale politikou prezidenta G.W. Bushe.

Ano, je to skutečně tak, že vše zorganizovali Američané. Financování ze zámoří šlo převážně na studentské hnutí a demonstrace.

• **Otázka** – Ve své práci využíváte materiálů CIA, které již byly odtajněny?

Odpověď – Věnovala jsem se v minulosti operacím CIA a přitom jsem se dostala v jejich speciálních archivech i ke složkám o minulých operacích CIA. Mám docela solidní soubor dokumentů, které CIA připravovala na **setkání Bush st. – Gorbačov na Maltě v roce 1989**. Tehdy se setkání konalo na palubě vojenského křižníku u pobřeží Malty v době, kde na moři zuřila silná bouře. **Dnes jsem si zcela jistá tím, že Gorbačov na toto setkání přijel naprosto nepřipraven.** Posuzovaly se přitom kardinální otázky z hlediska budoucnosti Sovětského svazu – a to sjednocení Německa. Gorbačov potřeboval dosáhnout toho, že Německo bude neutrální. Ovšem on špatně odhadl svého partnera při rozhovorech – **již předtím se totiž Bush st. dohodl s kancléřem Kohlem na tom, že sjednocené Německo se stane členem NATO.** Toto historické setkání připravoval State Department a přirozeně i rozvědka. **Základní směr rozhovorů – lidská práva.** Měli k dispozici nekonečné seznamy lidí, kteří chtěli odjet ze SSSR a kteří seděli v lágrech. Byly připraveny dokonce seznamy nevěst, které se neúspěšně snažily provdat za cizince. A Bush st. **celou dobu hovořil, naléhal a hlavně - nedával partneru vůbec možnost na odpovědi.** Bylo to dokonce i tak, že zdvořilý Gorbačov se neudržel a vykřikl - vy přece nemáte monopol na lidská práva. Ale to Bushe st. vůbec nepřivedlo do rozpaků a pokračoval dál ve svém proslovu a ukazoval tyto seznamy a nedával sovětskému prezidentovi ani na okamžik příležitost odpovědět. Cíl byl jediný – nedovolit začít hovor na téma neutrality Německa – a to se mu podařilo.

• **Nakonec se Gorbačov vzdal?**

Mně se dnes zdá, že zpanikařil. A na to také CIA spoléhala. V té době už v Moskvě byla pro Gorbačova velmi složitá situace, byl tam pod soustavným tlakem z nejrůznějších stran. A na řešení německé otázky zbývaly tři týdny. **Proto plán rozvědky, která si dobře přečetla charakter Gorbačova, spočíval v tom, že bude úplně vyčerpán psychologicky a proto nebude mít dostatek sil, aby se těmto útokům mohl tvrdě postavit.** Dá se to dokázat i na tom, že **francouzský prezident Mitterand se tak divil ústupkům Gorbačova, že dokonce telefonoval Bushovi st. s tím, že přece sovětský představitel nemohl na takové ústupky přistoupit.**

Mám důkazy o tom, že ani tehdejší lídři západní Evropy neočekávali, že události půjdou rychle. Podle mého názoru - právě to byl tragický moment v historii Sovětského svazu.

• **Myslíte si, že bylo možné přinutit Bushe st. podepsat nějaké závazky za strany NATO?**

Určitě. Je jasné, proč si Rusové myslí, že je nakonec oklamali. Vždyť přece byla ústní dohoda o tom, že na území bývalé NDR se nebudou rozmisťovat žádné zbraně - ale na tu se hned zapomnělo. A rozšíření NATO na východ nakonec vyprovokovalo rozpad SSSR. Kdyby to totiž probíhalo zvolna, a nikoli tak, jak to vyprovokovaly USA, mohla se východní Evropa vyvarovat těch problémů, které pak následovaly.

• **Ve vaší knize o CIA hovoříte o tom, že pro své záměry ve východní Evropě dokázali zverbovat i duchovní.**

Tuto informaci mám z roku 1992 od spolupracovníka americké ambasády v Bukurešti. V rozhovoru si pochvaloval, že při „demokratizaci“ v Rumunsku americká rozvědka fungovala prostřednictvím polních kaplanů. CIA měla připraveny speciální programy pro pravoslavné duchovní, kteří působili v armádě. Dostali instrukce, jak se mají správně připravovat na svoji misijní činnost, jak mají zpochybňovat „slepou“ poslušnost neústavním rozkazům apod. Byla jsem udivena, jak obratně Američané dokázali proniknout do prostředí Ceaušeskovy armády, které pro ně bylo jinak nepřístupné a které se formovalo na základě vojenské povinnosti. Nemám sice data o počtu zverbovaných duchovních, ale samotnou tuto idea považuji za velmi originální.

• **Kdy jste začala s těmito dokumenty pracovat?**

Pracovala jsem v Rumunsku na analýze pádu režimu Ceaušeska a přitom jsem se zde setkala se zajímavými fakty – **ministr obrany Rumunska (po roce 1990) byl školen v USA v roce 1988.** Také tehdejší představitel Rumunska v OSN byl tím, kdo získal grant jednoho amerického výzkumného střediska. Začala jsem se proto zajímat i o ostatní představitele „demokratické“ rumunské vlády, vytvořené pod svržením

Ceaušeska. Ukázalo se, že v ní **většina z jejích představitelů byla nějak spojena s USA.**

• **Je tak možno říci, že celá nová politická elita Rumunska prošla přípravou v USA?**

Možná, že to nebyla přímo příprava, ale se všemi byl již dříve navázán kontakt. A dostali instrukce. Tak je to přesné. **Politika „otevřenosti“ dávala USA možnost vytvořit vládnoucí vrstvu podle svých představ.** **Veźměte si Rumunsko, Bulharsko, i Maďarsko a podívejte se, co dělali současní ministři a vedoucí politici v devadesátých letech a dostanete zajímavý obrázek. Někdo pobýval na delším pobytu v USA, někdo absolvoval americké kurzy managementu se speciálním zaměřením. To byla velmi chytrá práce rozvědky při výběru potřebných lidí pro východní Evropu.** A není mi moc jasné, proč totéž Američané nepoužijí v Afghánistánu a Iráku.

• **Co si myslíte o barevných revolucích v bývalém SSSR?**

Podle analýzy událostí v Bukurešti v roce 2004, export revoluce může být úspěšný jen tehdy, když existuje reálná vnitřní poptávka. Výměna prezidenta Iiliesca za amerického kandidáta Basescu proběhla za pár dní. Ty politické strany, skupiny intelektuálů, studentské hnutí, které ho tlačily nahoru, se reálně opíraly o USA. Basescu je dosud v Rumunsku populární. Ano, je to skutečně tak, že vše zorganizovali Američané. **Financování ze zámoří šlo převážně na studentské hnutí a demonstrace.** Neznám tak dobře situaci na Ukrajině a v Gruzii, ale obvykle **poskytování „pomoci“ zvnějšku přináší výsledky, když jsou pro to objektivní předpoklady.** Pokud předpoklady nejsou, scénáře se mění a výsledek pak může být velmi překvapivý.

Zdroj: Britské listy